

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**ВСЕУКРАЇНСЬКА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ**

**ПРИВАТНО-ПРАВОВІ
ТА ПУБЛІЧНО-ПРАВОВІ ВІДНОСИНИ:
МОДЕРНІЗАЦІЯ РОЗВИТКУ
В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ**

18 ЖОВТНЯ 2024 РОКУ



ДОНЕЦЬКИЙ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

ДОНЕЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ВНУТРІШНІХ СПРАВ

**«ПРИВАТНО – ПРАВОВІ ТА ПУБЛІЧНО – ПРАВОВІ
ВІДНОСИНИ: МОДЕРНІЗАЦІЯ РОЗВИТКУ В УМОВАХ
ВОЄННОГО СТАНУ»**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**І ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО – ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

18 жовтня 2024 року

м. Кропивницький

СЕКЦІЯ 1.
ПРАВОВІ ВІДНОСИНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ:
ТРАНСФОРМАЦІЯ КРИЗЬ ПРИЗМУ ПРИВАТНОГО ТА
ПУБЛІЧНОГО ІНТЕРЕСУ

ДЕРЕВ'ЯНКО Богдан

*головний науковий співробітник відділу міжнародного приватного права НДІ
приватного права і підприємництва імені академіка Ф.Г. Бурчака Національної
академії правових наук України,
доктор юридичних наук, професор*

**РЕАЛІЗАЦІЯ ПРИВАНТНОПРАВОВИХ ТА ПУБЛІЧНО-ПРАВОВИХ
ІНТЕРЕСІВ НАДАВАЧАМИ ПОСЛУГ МЕДИЧНОГО ТУРИЗМУ
В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ**

Уже майже тридцять років діє Закон України «Про туризм» від 15 вересня 1995 року, в якому у частині четвертій статті 4 «Організаційні форми та види туризму» названо 17 видів туризму, абсолютна більшість яких прямо чи опосередковано пов'язана із сферою медицини та захистом громадського здоров'я і спрямована на отримання споживачами якщо не прямих медичних ефектів, то принаймні таких, які є профілактичними, підтримують імунітет або укріплюють здоров'я. Проте окреме визначення чи окреме виділення медичного туризму в окремий вид у цьому Законі України не зроблено [1].

За критерієм державної приналежності туристів виділено два види туризму, зокрема і медичного: внутрішній та зовнішній [1; 2, с. 112].

Внутрішній передбачає надання туристичних послуг громадянам України без їх виїзду за кордон.

Зовнішній спрямований на надання туристичних послуг іноземцям. Обидва види медичного туризму спрямовані на реалізацію надавачами відповідних послуг приватних і публічних інтересів. Важливість кожного із них неможливо заперечувати.

Досягнення приватних інтересів дозволяє власникам майна туристичного бізнесу, їх співробітникам, їх сім'ям відносно заможного жити і залишатися працювати в Україні. А це вже перетікає у досягнення публічних інтересів, що полягають у подоланні проблеми зайнятості населення, забезпечення громадян країни та іноземців суспільно корисними оздоровчими та лікувальними послугами, наповнення державного і місцевих бюджетів та ін.

Повоєнне відновлення економіки держави мають здійснювати громадяни України, яких через еміграцію, загибель чи поранення, вплив природних факторів після завершення війни буде менше, ніж було до її початку.

Тому ті, хто залишаться працювати на відновлення країни та її економіки, мають бути максимально здоровими. Внутрішній медичний туризм повинен сприяти підвищенню рівня колективного здоров'я населення країни, зокрема і здоров'я працівників.

У свою чергу, зовнішній медичний туризм, орієнтований на надання послуг іноземцям, у повоєнний час буде вирішувати декілька завдань, таких як: - наповнення державного бюджету фінансовими ресурсами; - безпосередня фінансова підтримка суб'єктів господарювання, що надають медичні і супутні послуги, та їх співробітників (передусім висококваліфікованих фахівців); - популяризація держави, її регіонів, сприяння налагодженню контактів з організації інвестування у туристсько-рекреаційну і медичну сфери України [2, с. 112].

У зв'язку із воєнними діями на території України, героїчним спротивом армії і народу України агресору, українська історія, культура, наука, освіта сьогодні вивчається людьми з різних країн; українська публіцистична і медійна продукція, українська музика, кіно та анімація сьогодні позитивно сприймаються у багатьох державах світу. Предмети української філателістичної та нумізматичної продукції часто стають модними брендами у європейських і заокеанських державах.

Мужність і винахідливість українських вояків спричинили потяг іноземних учених до вивчення історії українського козацтва, зокрема до вивчення причин та умов формування фізичних, психологічних, розумових та інших здібностей козаків із використанням природних ресурсів, традицій у харчуванні, у тренуванні тіла і духу, у лікуванні тяжких хвороб.

Саме українські природно-кліматичні умови, в цілому оптимальні для людського організму, у поєднанні із вживанням природних мінеральних вод, використанням спеціальних дієт, масажних і лікувальних заходів можуть бути унікальними ресурсами і тому підвищують конкурентоспроможність на ринку надання медичних послуг.

Якщо сюди додати традиції медичних українських шкіл хірургії, онкології, кардіології та ін., відносно невисоку ціну стоматологічних і гінекологічних лікарських послуг за достатньо високої якості, то для державного стимулювання суб'єктів медичного туризму навіть використання значних фінансових ресурсів не потрібне. Для цього достатньо переможного завершення війни із автоматичним забезпеченням безпеки іноземним та українським медичним туристам вкупі із інформаційною або медійною підтримкою українських суб'єктів медичного туризму.

Видається, що таке завдання може бути покладено на торгово-промислові палати [3, с. 14-15], громадські організації, окремі відділи і центри у структурі обласних державних адміністрацій, міських адміністрацій тощо.

Медичний туризм крім внутрішнього та зовнішнього слід поділяти також на медичний туризм, який організовується та реалізовується суб'єктами великого бізнесу та загалом великими медичними центрами незалежно від форми власності, як правило у великих містах; та медичний туризм, який організовується та реалізовується суб'єктами малого бізнесу і часто характеризується терміном «сільський зелений туризм».

Усі названі види медичного туризму потребують максимально повного нормативного регулювання.

Можливо на початку організації діяльності суб'єктам сфери медичного туризму потрібна підтримка. Держава може стимулювати організацію діяльності суб'єктів медичного туризму та підтримувати її здійснення не лише використовуючи пряму фінансову підтримку.

Засобами підтримки є й інші засоби регулюючого впливу держави на діяльність суб'єктів господарювання, невеличка частка яких названа у частині другій статті 12 Господарського кодексу України [4].

Отже, туристично-оздоровчий і туристично-лікувальний бізнес із використанням природних багатств держави спроможний приносити його власникам достатньо великі гроші – реалізовувати приватні інтереси. Та разом із тим рівень рентабельності такого бізнесу не є дуже високим, оскільки високою є його капіталізація, тобто розмір вкладених на попередніх етапах інвестицій.

Високим є і розмір поточних витрат на утримання таких об'єктів у належному стані. Та з іншого боку, людей у світі стає лише більше. Відповідно, більше стає потенційних і реальних споживачів послуг медичного туризму. Вони можуть дозволити отримувати унікальні медичні та інші послуги. При цьому можуть з'являтися унікальні ресурси штучного походження. Та частина з них згодом втрачає свою унікальність, як-то принципово нові напої, нові поєднання продуктів харчування, нові поєднання різних хімічних речовин, нові машини і пристрої. Їх унікальність втрачається після початку промислового виробництва і переходу таких товарів до категорії масових.

Але унікальних природних об'єктів більше не стає.

Так, в Україні не з'являються нові гори, нові печери, нові водойми із унікальним складом води тощо. Більше того, окремі водні джерела пересихають, різноманіття тваринного і рослинного світу знижується.

Тому в умовах обмеженості унікальних природних ресурсів логічним виглядає організація і проведення державних конкурсів на реалізацію найоптимальніших проєктів з використання й відновлення унікальних природних об'єктів і ресурсів із метою максимально широкого надання послуг із внутрішнього і зовнішнього медичного туризму.

Учасниками таких конкурсів мають виступати суб'єкти великого бізнесу. Реалізація проєктів переможцями конкурсів може здійснюватися на основі довгострокових договорів концесії.

Однією із умов для потенційного переможця проєкту на ефективне використання унікальних природних ресурсів чи об'єктів має стати забезпечення ним соціальної складової, тобто реалізації публічних інтересів.

У сучасних умовах існує потреба у реабілітації великої кількості військовослужбовців та цивільних осіб, які постраждали від російської агресії. «Зелений» медичний туризм таких осіб не завжди може фінансуватися державою. А отже, суб'єкти сфери медичного туризму, які отримали ліцензії і в своїй діяльності використовують природні ресурси України, повинні виділяти у визначених державою пропорціях безкоштовні та пільгові місця для лікування й оздоровлення пільгових категорій громадян.

Можливості суб'єктів малого «зеленого» медичного туристичного бізнесу не у меншій мірі, ніж можливості суб'єктів великого, можуть бути використанні

для лікування та реабілітації військовослужбовців та цивільних осіб, які постраждали від агресивних воєнних дій російської федерації. І щоб реалізувати це мабуть не потрібно розробляти спеціальні програми чи декларації. Достатньо буде прямого припису про часткове фінансування лікування і реабілітації пільгових категорій громадян (зокрема військовослужбовців) за рахунок державних програм та самих власників майна суб'єктів сільського «зеленого» медичного туризму.

Список використаних джерел:

1. Про туризм: Закон України від 15 вересня 1995 року № 324/95-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1995. № 31. Ст. 24.
2. Деревянко Б.В., Миронова Г.А., Книш С.В. Види та стимулювання медичного туризму в Україні. Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ. 2022. № 99(4). С. 108–120. doi: 10.32631/v.2022.4.09
3. Деревянко Б.В. Правове стимулювання суб'єктів медичного туризму як один із багатьох напрямків повоєнного відновлення України. Традиції та інновації розвитку приватного права в Україні: освітній вимір: матеріали XII Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Полтава, 8 червня 2023 р.). Полтава: ПУЕТ, 2023. С. 13–15. URL: <https://repository.ndippp.gov.ua/handle/765432198/727>
4. Господарський кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 року № 436-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 18-22. Ст. 144.

СТЕПАНОВА Тетяна

доктор юридичних наук, професор, завідувача кафедрою конституційного права та правосуддя Одеського національного університету імені І.І.Мечникова (м.Одеса, Україна)

ЦИФРОВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК НЕОБХІДНА СКЛАДОВА ФОРМУВАННЯ СУЧАСНИХ ПРАВНИКІВ

На сьогодні не викликає заперечень те, що всі верстви населення мають опанувати цифрову компетентність. Першочергове місце серед населення України мають займати, на наше переконання, правники, оскільки модернізація будь-яких правовідносин і в умовах воєнного стану, і в повоєнні часи, в часи відновлення України після війни мають дуже важливе значення для розвитку України і відновлення її у всіх сферах життєдіяльності. Якщо говорити про актуальність цифрової компетентності, то і Президент, і керівництво нашої країни неодноразово звертали увагу на впровадження програм «держава у смартфоні», «суд у смартфоні» в нашій державі. Існує багато баз даних, реєстрів, якими можуть скористатися і пересічні громадяни, і правоохоронні органи, і нотаріуси, адвокати, судді та інші особи для захисту власних інтересів та інтересів інших осіб.